Силабус курсу

Основи професійної діяльності перекладача

ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
освітньо-професійна програма – Бізнес-комунікації та переклад

Рік навчання: V, Семестр: 2

Керівник курсу

ПІП викладач Білогорка Ліліана Володимирівна

Контактна інформація: bilohorka@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Основи професійної діяльності перекладача» спрямована на формування у студентів професійно-комунікативної компетентності шляхом розвитку навичок та формування вмінь надавати перекладацькі послуги з урахуванням потреб ринку.

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на процеси, що відбуваються в психіці людини під час перекладу текстів з однієї мови на іншу. Ця галузь поєднує в собі елементи психології, лінгвістики та когнітивних наук, щоб зрозуміти, як перекладачі сприймають, обробляють та відтворюють мовний матеріал. Дисципліна «Психолінгвістичні аспекти перекладу» намагається розкрити складність перекладацької діяльності, враховуючи не лише лінгвістичні, але й психологічні та культурні чинники, що впливають на цей процес.

Структура курсу

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вміння, навички, інструменти та організація роботи перекладача. Предмет і завдання курсу «Основи професійної діяльності перекладача». Становлення перекладача. Вимоги до фахового перекладача. Компетенція і компетентність. Мовна і мовленнєва компетенція. Проблема пошуку та передачі інформації. Вивчення досвіду відомих перекладачів: Г.Е. Мірам.	Розуміння завдань курсу «Основи перекладача», понять компетенція і компетентність. Уміння шукати та передавати інформацію.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
2.	Тема 2. Двомовність перекладача. Навички та вміння, необхідні для роботи перекладачем. Перекладацька діяльність: усний та письмовий переклад, їх відмінності. Особливості	Розуміння навичок та вмінь, які необхідні для роботи перекладачем. Особливостей усного та письмового перекладу, синхронного перекладу.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз

	синхронного перекладу. Вивчення досвіду відомих перекладачів: Р.К. МіньярБелоручев.		вебінарів
3.	Тема 3. Професійна місія та етика перекладача. Місія та роль перекладача. Взаємовідносини із замовниками. Особливості роботи технічного перекладача. Професійна етика та моральний кодекс перекладача. Вивчення досвіду відомих перекладачів: Corinne McKay (Корінн Маккей).	Розуміння професійної місії етики та ролі перекладача, особливостей роботи технічного перекладача. Уміння використовувати професійну етику та моральний кодекс перекладача.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
4.	Тема 4. Виконання перекладу: точка зору перекладача/клієнта. Джерела потенційних непорозумінь між поглядами клієнта й перекладача на переклад. Вміння розмовляти з клієнтом та шляхи попередження непорозумінь між перекладачем та клієнтом. Співпраця з перекладацькими агентствами; співпраця безпосередньо із замовником.	Розуміння джерел потенційних непорозумінь між поглядами клієнта й перекладача на переклад. Уміння комунікувати з клієнтом та знати шляхи попередження непорозумінь між перекладачем та клієнтом.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
5.	Тема 5. Робоче середовище та фахові інструменти перекладача. Гігієна праці перекладача. Робоче місце перекладача. Необхідне обладнання, програмне забезпечення та довідкова література, сайти, словники. Система автоматизованого перекладу SmartCAT. Застосування сучасних прийомів автоматизованого перекладу у роботі перекладача. Програми-помічники та їхні можливості. Машинний переклад. Автоматизований переклад: система SmartCAT	Розуміння правильного використання фахових інструментів перекладача. Уміння використовувати систему автоматизованого перекладу SmartCAT, машинний переклад.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
6.	Тема 6. Довідкові джерела, зберігання та систематизація даних, управління файлами. Види довідкових джерел та їхнє використання. Стандарти систематизації та використання інформації перекладачем. Управління файлами. Укладання глосаріїв (тематичних словників). Застосування комп'ютера у процесі перекладу.	Розуміння стандартів систематизації та використання інформації перекладачем. Уміння укладати глосарії (тематичні словники), застосовувати комп'ютер у процесі перекладу.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів

7.	Тема 7. Контроль якості перекладу та підрахунок виконаної роботи. Показники якості усного/письмового перекладу. Кваліфікаційні вимоги до перекладача. Галузеві міжнародні та національні стандарти. Стандартні види контролю якості для різних типів текстів. Галузеві стандарти, що діють на території України: 1. ISO 2384-77. Документація. Оформлення перекладів; 2. ГОСТ 7.36-88. Неопублікований переклад. Координація, загальні вимоги та правила оформлення; 3. СТТУ АПУ 002-2000. Послуги з письмового та усного перекладу. Загальні правила і вимоги до надання послуг; 4. Рішення Української комісії з питань правничої термінології № 9 (Протокол № 2 від 19 квітня 1996 р.). Стандартні процедури виконання перевірок. Тарифікація. Одиниця виміру обсягу письмового перекладу. Терміни виконання письмового перекладу. Норми використання робочого часу у роботі перекладача. Звіт про виконану роботу	Розуміння галузевих міжнародних та національних стандартів, загальних правил та вимог до надання послуг. Уміння застосовувати галузеві міжнародні та національні стандарти, використовувати норми робочого часу в роботі перекладача, робити звіт про виконану роботу.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
8.	Тема 8. Науково-технічний переклад та його види. Сучасна англомовна технічна термінологія та її специфіка. Терміни. Джерела виникнення термінів. Структурна класифікація термінів. Способи перекладу термінів. Вимоги до технічного перекладача. Вивчення досвіду відомих перекладачів: Б.М. Клімзо.	Розуміння сучасної англомовної технічної термінології та її специфіки, вимог до технічного перекладача. Уміння класифікувати терміни, застосовувати вимоги до технічного перекладача.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
9.	Тема 9. Шляхи подолання проблем у перекладацькій діяльності. Потенційні проблеми перекладацької роботи: порушення термінів здачі перекладу, неякісний переклад, порушення тематичної специфіки тексту, тощо. Можливі шляхи вирішення проблем.	Розуміння потенційних проблем перекладацької роботи. Уміння знаходити шляхи вирішення проблем перекладацької діяльності.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів

10.	Тема 10. Розвиток особистісних якостей як елемент професійного вдосконалення. Створення власного іміджу. Невпинне навчання. Здатність до змін. Підхід до виконання роботи. Вміння створювати та використовувати можливості. Прийняття рішень, планування та самоорганізація. Вміння керувати часом. Міжособистісні стосунки. Вміння долати стрес.	Розуміння важливості створення власного іміджу перекладача. Уміння керувати часом, будувати міжособистісні стосунки, долати стрес.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
11.	Тема 11. Комунікативні навички в процесі професійної діяльності. Характер професійної комунікації. Одностороння та двостороння комунікація. Виникнення непорозумінь у процесі комунікації. Вивчення досвіду відомих перекладачів: В.Д. Радчук.	Розуміння характеру професійної комунікації, особливостей односторонньої та двосторонньої комунікації. Уміння долати непорозуміння, які виникають в процесі комунікації.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів
12.	Тема 12. Культура та комунікація. Вплив мови на комунікацію. Телефонна комунікація. Правила поведінки перекладача у різних виробничих ситуаціях. Вивчення досвіду роботи відомих перекладачів.	Розуміння впливу мови на комунікацію, особливостей телефонної комунікації. Уміння застосовувати правила поведінки перекладача у різних виробничих ситуаціях.	Усне опитування, опрацювання наукових статей, огляд та аналіз вебінарів

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.

2. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. М.: ЭТС, 2004. 424 с.

3. Мирам Г. Э. Профессия: переводчик. 3-е изд. К. : Эльга Ника-Центр, 2004. 160 с. 5

4. Саприкін С. С., Чужакін А. П. Світ усного перекладу. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 224 с.

5. Robinson D. Becoming a Translator. London and New York: Routledge, 2007. 315 p.

6. Абабілова Н. М. Підготовка конкурентноздатних перекладачів як педагогічна проблема. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч. Випуск 89 (1). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. С. 126–129.

7. Абабілова Н. М. Роль сучасних інформаційних технологій у підвищенні конкурентоздатності майбутніх перекладачів. Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського : зб. наук. пр. Одеса, 2011. Спецвип. : Сучасні тенденції педагогічній освіті і науці України та Ізраїлю: шлях до інтеграції. С. 3–7.

8. Аликсеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: Учеб. пособие по устному и

письменному переводу для перевод. и преподав. СПб.: Союз, 2001. 288 с.
9. Амеліна С. М. Особливості теорії і практики перекладу в підготовці перекладачів у ФРН. Професійна педагогічна освіта у поліпрофільному навчальному закладі. URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/%20article/viewFile/2907/2846
10. Бахов І. С. Проблема формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх перекладачів. Вісн. Житомир. держ. ун-ту: зб. наук. пр. Житомир, 2009. Вип. 47: Педагогічні науки. С. 56–60.
11. Беденко А. В. Інтернет-ресурси в перекладацькій діяльності. URL: http://intkonf.org/bedenko-av-internet-resursi-v-perekladatskiy-diyalnosti/
12. Іваніна Т. В. Підготовка перекладачів в умовах євроінтеграції. Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки. 2011. Вип. 2. С. 77–80.
13. Крупнов В. Н. В творческой лаборатории переводчика. М.: Высш. шк., 1986. 180 с.
14. Долинський Є. В. Професійна підготовка майбутніх перекладачів в умовах інформаційно-освітнього середовища університету : монографія. Хмельницький : ФОП Мельник А. А., 2018. 384 с.
15. Дудіна О.В. Підготовка фахівців з технічного перекладу в університетах США : дис. … канд. пед. наук: 13.00.04 / Національні академія педагогічних наук України. Інститут вищої освіти. Київ, 2020. 218 с.
16. Куца О. І. Необхідність формування толерантності в процесі фахової підготовки майбутніх перекладачівю Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Вип. 629: Педагогіка та писхологія. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2012. С. 68–75.
17. Латышев Л. К., Семенов А. Л. Перевод: Теория, практика и методика преподавания. Учебник для студ. перевод. фак. высш. учеб. заведений. 2-е изд., стер. М.: Издательский центр «Академия», 2005. 192 с.
18. Мацюк О. О. Формування професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2012. 243 с. 19. Мірам Г. Є., Дайнеко В. В. Основи перекладу. К.: Ніка Центр, 2002. 242 с. 6
20. Миньяр-Белоручев Р. К. Как стать переводчиком. М.: Моск. лицей, 1998. 286 с.
21. Нелюбин Л. Л. Толковый переводоведческий словарь. 4-е изд., испр. М.: Флинта: Наука, 2006. 320 с.
22. Посадова інструкція перекладача. URL: https://www.yurrus.com.ua/posadova-instruktsiya-perekladacha-zrazok/
23. Тюленев С. В. Теори перевода: Учебное пособие. М.: Гардарики, 2004. 336 с.
24. Angelelli Claudia V. Revisiting the Interpreter’s Role. Amsterdam: John Benjamins Publishing

Co, 2004. 131 p.
25. Kelly D. Text selection for developing translator competence: Why texts from the tourist sector constitute suitable material. Developing Translation Competence / ed. by C. Schäffner. Amsterdam : John Benjamins, 2000. P. 157–167.
26. Klaudy K. The Role of Translation Theory in Translator Training / Paper presented at the EMT Conference, Brussels, 19 20. October 2006. URL: www.scribd.com/doc/44810451/Translation-Theory
27. Pokorn Nike K. Challenging The Traditional Axioms. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co, 2005. 171 p.
28. Pym A. Translator training: A Global Overview. URL: http://www.tinet.cat/~apym/on-line/training/stauffenberg.pdf
29. Robinson D. Translator's Turn. London: The John Hopkins University Press, 1991. 319 p.
30. Samuelsson-Brown Geoffrey A Practical Guide for Translators. Salisbury: Short Run Press Ltd. (5th edn): Fifth Edition. 201 p.
31. Snell-Hornby M. Translation Studies. An Integrated Approach. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co, 1995. 173 p.
32. Sydorchuk G. I. Translation Theory Foundations: Course Book. K.: KONDOR, 2009. 284 p.
33. The Translation Studies Reader / edited by Lawrence Venuti. 3rd edition. London and New York: Routledge, 2012. 546 p.
34. Translator training and modern market demands / [M. Olvera-Lobo, M. CastroPrieto, Q. Enrique and others]. Perspectives: Studies in Translatology, 2005. Vol. 13. n. 2. P. 132–142.
35. Venuti L. The Translator's Invisibility. A History of Translation. London and New York: Routledge, 1995. 353 p.
36. Al Tamehi The Complete Guide to Transcreation / A Translator's Thoughts. URL: http://translatorthoughts.com/2017/06/the-complete-guide-to-transcreation/
37. Biel L. Working for Translation Agencies as a Freelancer: A Guide for Novice Translators. URL: http://www.translationdirectory.com/articles/article1663.php
38. Business and Marketing Tips for Translators: Direct Client Contact Ideas / ATA. URL: https://www.atanet.org/resources/business-and-marketing-tips-for-translators-direct-client-contactideas/ 39. Epstein B. J. What Makes a Translator? URL: http://www.translationdirectory.com/article321.htm
40. How to start a translation agency. URL: https://www.smartcat.com/blog/how-to-start-a- 7 translation-agency/
41. Jabak O. Translators' Attitude to Badly Written Texts: Freedom and Limitations. URL:

http://www.translationdirectory.com/articles/article1235.htm

42. Kelly N. Ten Common Myths About Translation Quality [Electronic source] / Nataly Kelly.

URL: http://www.huffingtonpost.com/nataly-kelly/ten-common-mythsabout-tr_b_3599644.html

43. Leander H. Who Is Responsible for a Translation? URL:

http://www.translationdirectory.com/articles/article1235.htm

44. Marketing Tips for Translators. URL: https://marketingtipsfortranslators.com/

45. Petersen D. Source Language Versus Target Language Bias. URL:

http://www.barinas.com/trans_project_mgmt.htm

46. Translation Project Management. URL: http://www.barinas.com/trans_project_mgmt.htm

Tustison C. Myths About Translation and Translators. URL:

http://www.kwintessential.co.uk/translation/articles/translation-myths.html

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання**: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (лікарняний, наприклад).
- **Політика щодо академічної доброчесності**: Використання друкованих та електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- **Політика щодо відвідування**: Відвідування занять є обов'язковим, усне опитування під час практичних занять враховується до остаточної оцінки за курс. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 (теми 1-6) 1. Усне опитування під час заняття = 10 балів (4 теми по 10 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	30
Заліковий модуль 2 (теми 7-12) 1. Усне опитування під час заняття =10 балів (4 теми по 10 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 50 балів	40
Заліковий модуль 3 1. Написання та захист КПІЗ = 60 балів.	30

2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів 3. Самостійна робота = 20 балів	
Залік (підсумкова оцінка)	**100**

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов’язковим повторним курсом